

Marcus leverde ons het beknoptste levensverhaal van Jezus, als een speer schiet hij af op z'n doel, en dat is kruis en opstanding. Dan pas komt het hoge woord van de honderdman eruit: Gij zijt de Zoon van God. Geen oponthoud dus met verhalen over Jezus' geboorte en kindsheid. Hij begint zo: Jezus laat zich door Johannes dopen in de Jordaan en dat voert hem de woestijn in. Mysterieuze en tegelijk veelzeggende scène. Veertig dagen brengt hij daar door in de woestijn, worstelend met zijn diepste messiaanse roeping. En dan gaat hij in het openbaar optreden. Het eerste is dan dat hij een handjevol leerlingen roept. En dan volgt een etmaal dat programmatisch is: het staat model voor heel zijn openbare leven, Het is een exemplarische dag, het is een sabbat: Jezus, die begrepen heeft dat hij uit de hemel is, hij wijdt die dag helemaal aan zijn Vader. En hij doet dat omwille van de mensen, hij komt ze bevrijden, verlossen uit hun verlorenheid.

Als Jezus uit de synagoge komt, gaat hij met zijn vrienden mee naar het huis van Simon. De eerste de beste die zij in hun eigen milieu aantreffen is in nood: de schoonmoeder van Petrus ligt met koorts te bed. Aanstonds spreken ze Jezus over haar toestand. Hij pakt haar bij de hand en doet haar opstaan. Als de zon ondergaat is de sabbat voorbij. Dan stroomt de hele stad voor het huis samen. 'Velen die aan allerhande ziekten leden genas hij en hij dreef tal van geesten uit', staat er dan. Merkwwaardige mededeling, en op het eind van ons stukje evangelie krijgen we hetzelfde zinnetje nog een keer te horen.

Zo verloopt die eerste dag. Dan, nog diep in de nacht, gaat-ie weer naar buiten, naar een eenzame plek. Het heeft kennelijk behoefte aan alleen zijn. Zijn leerlingen zijn hem kwijt, maar gaan hem zoeken, en als ze hem vinden, willen ze hem meenemen, 'iedereen zoekt u'. Ze willen het succes prolongeren, maar Jezus wijst dat af: overal moet mijn boodschap worden gehoord; daartoe ben ik immers uitgegaan. En zo gebeurde, want zo staat er dan: 'hij trok door heel Galilea, predikte in hun synagogen en dreef de boze geesten uit'.

Dat zinnetje formuleert exact het programma van Jezus: vanuit het gebed trekt hij het koninkrijk Gods verkondigend rond en drijft boze geesten uit. Je kunt je afvragen wat dat bidden eigenlijk was en ook wat voor boze geesten dat zijn. Waar bad Jezus om? Er wordt makkelijk gezegd: om zich voor te bereiden op zijn levenswerk. Dat is wel plausibel, maar als je een beetje serieus over die vraag nadenkt, en over wat het effect van bidden is, dan kom je er niet langs heen te beseffen dat bidden ook altijd in vertwijfeling brengt. Bidden maakt je stil, je gaat je leven, je hele bestaan ervaren als een stukje toeval, een toevallig lot, iets wat er is en er ook niet had kunnen zijn. Je ervaart jezelf als iets wat in je handen is gelegd door Iets of Iemand oneindig groots waarvan jij afhankelijk bent. Daar kun je tegen protesteren, maar als dat protest jou hoogste ernst is, dan is suicide de enige consequentie. Het alternatief is aanvaarden dat je afhankelijk bent, een schepsel dat redelijk dankbaar te zijn. Dan geef je God de eer.

Zo moet Jezus gebeden hebben. En dat was geen bidden voor dit en voor dat, voor deze en voor die nood. Het was geen bidden in functie van... Hij stond

gewoon continu in liefdescontact met zijn hemelse Vader, maar in zijn aardse bestaan had hij er behoefte aan dat zo vaak mogelijk ook expliciet te doen, bewust en uitdrukkelijk. Wat moet Jezus dan ten tijde van de bewustwording van zijn roeping niet hebben doorstaan? De woestijncène die Marcus onmiddellijk in aansluiting op de doop aanstipt en die Matteüs en Lucas uitvoerig als een beproeving uitwerken, suggereert dat in Jezus' beproeving door satan een diepe crisis moet hebben doorworsteld. Bidden confronteert met eenzaamheid en desoriënteert en dat moet in overgave worden overwonnen.

Jezus was echt mens, hij heeft onze desoriëntatie willen delen, hij heeft haar doorstreden. Wat is onze zondige desoriëntatie? Het is wat wij van Adam hebben geërfd. Die ziekte van de schoonmoeder van Petrus, de velerlei niet nader benoemde ziekten die hij allemaal genas, al die ongeregelheden maken deel uit van onze menselijke desoriëntatie. Jezus weet waaraan onze wereld lijdt en hij komt ons daarvan verlossen. Het is de vervreemding van God, en die vervreemding berooft ons van de liefde. Zodra Jezus in het huis van Petrus komt, hoort hij van haar nood. Hij pakt haar bij de hand en doet haar opstaan. Haar opstanding wordt zijn ondergang. Want dat hij haar bij de hand pakt betekent: hij laat zich met onze ziektes in, hij is solidair met ons kwaad, en daar zal hij aan onderdoor gaan. Consequent zal hij op het eind van zijn leven bidden: 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen'.

Het is zo'n eenvoudig en huiselijk inleefbaar tafereel: die mannen die na de sabbatdienst in de synagoge gezelligheid gaan zoeken bij de Galilese koffie. Maar in feite haalt de scène grote diepte: Jezus schenkt de zieke vrouw des huizes zijn liefde en maakt haar zodoende weer capabel om anderen ten dienste te staan, hij maakte haar dienstbaar, weer tot bruikbare bouwsteen voor het koninkrijk Gods.

Zo verkondigde Jezus door heel Galilea het koninkrijk Gods. 'Verkondigend en boze geesten uitwerpend trok hij rond', zegt het slotzinnetje van ons evangelie. Die twee werkwoorden horen bij elkaar, ze zijn één. Door het koninkrijk Gods te verkondigen bevrijdt hij zijn gehoor. Door uit te leggen dat de Tora van Mozes niets anders op het oog hebben dan Gods liefde, geneest en bevrijdt hij ons van angst en egoïsme. Hij bevrijdt de mensen van de desoriëntatie waaraan wij allen lijden, zodat wij helemaal en volwaardig *mens* kunnen worden. Door zo zelf onze desoriëntatie te doorstaan en te overwinnen, zodat hij bij zijn kruisdood kon zeggen: 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.' Onze bevrijding werd zijn ondergang, zijn dood, maar ver die dood heen ook zijn opstanding, zijn Pasen, waarin wij sindsdien allen mogen delen.

Dat is het perspectief waarop deze passage uit het begin van Marcus nu al uitzicht biedt. AMEN.